

Bilaga till beslut gällande polisanmälan 0150-K1122-23 (brott mot tystnadsplikten)

Bakgrund

En åklagare har valt att låta publicera bilder och namn på två personer som var anhållna i sin frånvaro. Publiceringen har skett i TV-programmet "Efterlyst". Syftet var att få hjälp av allmänheten att lokalisera personerna. Efter TV-programmet har en släkting till den ene personen beskjutits i sitt hem och avlidit av sina skador. Ett uppgivet ombud för den avlidnes familj har polisanmält åklagarens agerande och anser att det utgör brott.

Rättslig reglering

Av rättegångsbalken framgår att en förundersökning ska bedrivas objektivt och på ett sådant sätt att inte någon utsätts för olägenhet.

Under en förundersökning ska sekretessreglerna i offentlighets- och sekretesslag (2009:400) beaktas. Röjer någon uppgift, som han är pliktig att hemlighålla jämlikt offentlighets- och sekretesslag (2009:400) eller utnyttjar han olovligen sådan hemlighet kan personen göra sig skyldig till brott mot tystnadsplikten.

Enligt 18 kap 1 § nämnda lag gäller sekretess för uppgifter som hänför sig till en förundersökning i brottmål, om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs. Skaderekvisitet är rakt och innebär att det föreligger en presumtion för offentlighet.

Enligt 35 kap 1 § samma lag gäller även sekretess för bl.a. uppgift om enskilda personliga förhållanden under en förundersökning. Skaderekvisitet i bestämmelsen är omvänt och uttrycks på så sätt att sekretess gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider skada eller men.

Bedömning

Det ska framhållas att min uppgift som åklagare vid Särskilda åklagarkammaren är att lagföra brott, dvs utreda frågan om åklagaren gjort sig skyldig till brott. Jag bedriver inte allmän tillsyn över åklagarnas verksamhet. Det ankommer således inte på mig att uttala mig om ifrågasatta fel, brister eller om bedömningsfrågor så länge dessa inte når en brottslig nivå.

Frågan är om åklagarens bedömning kan anses utgöra ett brott mot tystnadsplikten. Av det ovan redovisade rättsliga regleringen framgår att det inte gäller någon absolut sekretess för uppgift i en förundersökning. Det är den som leder förundersökningen, i detta fall en åklagare, som har att bedöma om uppgifter från förundersökningen kan lämnas ut på det sätt som nu skett. Valet att publicera uppgifter från förundersökningen får anses vara en utredningsåtgärd. Vilka utredningsåtgärder som kan, bör eller ska vidtas i en förundersökning grundas på bedömning i varje enskilt ärende. Sådana bedömningsfrågor innebär att det förekommer en stor variation och olika bedömningar utan att det föreligger så allvarliga fel att det hamnar på straffbar nivå. Publiceringen av uppgifterna ger inte anledning anta att åklagaren gjort sig skyldig till brott mot tystnadsplikten.

Jag har även prövat brottet vållande till annans död. Jag konstaterar att det saknas adekvat kausalitet (ett tillräckligt starkt orsakssamband) mellan åklagarens bedömning att publicera uppgifter ur förundersökningen och dödsfallet, varför det inte heller i den delen inleds någon förundersökning.

Jag har vid mitt ställningstagande haft tillgång till aktuellt ärende (AM-9791-23) samt bl.a. tjänsteanteckning upprättad av polis angående omständigheterna kring publiceringen, det material som delades samt TV-inslaget.